

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. Ректора ЗВО

Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова

д.мед.н., професор

Юрій ШЕВЧУК

«09» 02 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Куслія Юрія Юрійовича на тему: «Порівняльна характеристика вогнепальних пошкоджень небіологічного імітатору людського тіла та різних видів одягу заподіяних «ФОРТ 12Р» та «АЕ 790G1», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»

Комісія створена на засіданні кафедри судової медицини та права, протокол № 4 від 22.01.2024 р. у складі: д.мед.н, професор ЗВО кафедри анатомії людини ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Фоміна Людмила Василівна (голова) та рецензент – к.мед.н., доцент ЗВО кафедри гістології ВНМУ ім. М.І. Пирогова, Тереховська Олена Іванівна, проаналізувала результати виконання здобувачем ступеня доктора філософії, аспірантом кафедри судової медицини та права ВНМУ ім. М.І. Пирогова Куслієм Юрієм Юрійовичем освітньо-наукової програми, індивідуального плану наукових досліджень, ознайомила з текстом дисертації та опублікованими науковими статтями та тезами за темою дисертації, висновками комітету з біоетики Вінницького національного медичного

університету ім. М. І. Пирогова (протокол № 11 від 03.12.2020 та протокол № 1 від 03.01.2024), а також заслухала доповідь здобувача у вигляді публічної презентації дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри судової медицини та права та відповіді здобувача на запитання учасників наукового зібрання.

Актуальність обраної теми дисертації.

Зважаючи на значну поширеність травм отриманих внаслідок застосування вогнепальної зброї, активний розвиток ринку останньої, застарілу наукову базу щодо проведення судової експертизи, безсумнівною залишається актуальність вивчення вогнепальних пошкоджень заподіяних пістолетами «Форт 12Р» та «АЕ 790G1».

В Україні особливої актуальності дана тема набрала починаючи від подій на Майдані Незалежності в 2014 році, після масових застосувань органами правопорядку вогнепальної зброї, зокрема і нелетального характеру, що спричинило як численні летальні наслідки так і виникнення ушкоджень різного характеру та ступеня тяжкості.

У зв'язку з цим виникла необхідність у оновленні даних щодо балістики, враховуючи значну кількість нових зразків зброї, що перебувають на українському ринку та в цілому активізацію даної індустрії в світі. Зокрема, дане оновлення по своїй суті мало стосуватися не тільки вивчення макроскопічних ушкоджень але і лабораторних показників, серед яких провідне значення мають залишкові компоненти пострілу та додаткові чинники пострілу.

Також практично недослідженим є питання щодо вивчення особливостей вогнепального пошкодження одягу, що водночас є актуальним для судово-медичної експертизи так як здебільшого вогнепальна травма передбачає одночасну травматизацію тіла та пошкодження одягу, що його прикриває. Здебільшого такі дослідження проводяться на небіологічних імітаторах тіла людини, як желатин, який чудово себе зарекомендував як прозоре середовище, що найбільш точно нагадує м'язову та жирову тканину тіла людини. Так як

здебільшого вогнепальні пошкодження завдаються в ділянки тіла прикриті одягом, доцільним є розгляд того аби змінити модель проведення балістичного експерименту і розглядати одяг та імітатор тіла людини не як окремі об'єкти а як один комплекс, кожний елемент якого може впливати одне на одного.

Проте, дані все більшої кількості досліджень, які включають в себе як аналіз випадків з практики так і дані експериментальних відстрілів показують, що за назвою «нелетальна зброя» криється летальний компонент. Справедливим варто відмітити той факт, що до зразків нелетальної зброї виробники додають правила щодо їх застосування, зокрема, мінімальну дистанцію для пострілу та заборону на ураження певних анатомічних ділянок людини.

Тому, дисертаційне дослідження Куслія Юрія Юрійовича яке присвячене вивченню порівняльних характеристик вогнепальних пошкоджень небіологічного імітатора людського тіла та різних видів одягу заподіяних «ФОРТ 12Р» та «АЕ 790G1» беззаперечно є актуальним та важливим для таких галузей як криміналістики так і судової медицини, як в теоретичному, так і в практичному сенсі.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладення в опублікованих працях.

Дисертантом після опрацювання джерел наукової літератури, патентно-інформаційного пошуку чітко визначений науковий напрям та основна мета дисертаційного дослідження, яка полягала у встановленні особливостей та порівнянні характеристик вогнепальних пошкоджень заподіяних «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» при пострілах з різних дистанцій в небіологічний імітатор людського тіла та комплексу «одяг + небіологічний імітатор людського тіла».

Дисертант чітко визначив основні завдання, вирішення яких було необхідним для досягнення мети дослідження та методи дослідження, застосування яких дозволило вирішити поставлені завдання.

Здобувач використав загально визнані та апробовані методи дослідження: візуально-описовий – для визначення особливостей пошкодження одягу, зокрема розмірів пошкоджень, макроскопічних особливостей відкладання залишкових компонентів пострілу, опису результатів дії додаткових чинників пострілу, опису пошкоджень небіологічного імітатора тіла людини, зокрема утворених у ньому тріщин; лабораторно-інструментальний – для визначення якісних і кількісних характеристик накопичення залишкових компонентів пострілу (зокрема складових пороху) на одязі та небіологічному імітаторі тіла людини; статистичний аналіз – для обґрунтування об'єктивності результатів дослідження та побудови дискримінантних моделей.

Відповідно до поставлених завдань були сформовані відповідні групи дослідження: дві основні групи по 60 желатинових блоків відповідно до виду пістолета, який буде використовуватися («Форт 12Р» та «АЕ 790G1»), в межах кожної групи по 3 підгрупи по 20 блоків відповідно до дистанції пострілу (впритул, 25 та 50 см); і в межах кожної підгрупи по 4 субгрупи по 5 блоків відповідно до типу відстріляних блоків (голі блоки, блоки вкриті бавовняною тканиною, джинсовою тканиною та шкірозамінником).

Отримані результати дослідження між кожною групою, підгрупою і субгрупою були порівняні шляхом проведення досконалої математичної статистичної обробки, що надало змогу отримати достовірні відмінності в макроскопічних, мікроскопічних і лабораторних показниках. Для побудови математичних моделей можливості ідентифікації пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» та відстаней пострілів впритул, із дистанції 25 см або з дистанції 50 см в залежності від особливостей утворення пошкоджень небіологічних імітаторів тіла людини та різних видів одягу застосований метод покрокового дискримінантного аналізу.

Аналіз первинної документації дисертанта та застосованих методів дослідження і статистичної обробки матеріалу у ліцензованому статистичному програмному забезпеченні дозволяє дійти висновку щодо достовірності, як отриманих результатів, так і встановлених відмінностей між групами дослідження

та достовірності створених математичних прогностичних моделей.

Основні положення та висновки дисертації відповідають меті та завданням дослідження, базуються на отриманих результатах, обґрунтовані автором шляхом ретельного узагальнення та порівняльного аналізу отриманих результатів з результатами, наданими іншими дослідниками, які працювали в схожому напрямку.

Як наслідок проведених контрольованих відстрілів з використанням зазначених пістолетів та груп блоків на різних дистанціях уперше встановлено особливості пошкоджень небіологічних імітаторів тіла людини у вигляді желатинових блоків окремо, та у складі комплексу «одяг + небіологічний імітатор тіла людини» з виявленням характеристик пошкодження таких видів одягу як бавовняна тканина, джинсова тканина та шкірозамінник. При порівнянні отриманих показників встановлено, що «АЕ 790G1» порівняно з «Форт 12Р» спричинює утворення більших за площею пошкоджень.

Вперше встановлено особливості тимчасової порожнини та глибини ранового каналу, що утворюється при пострілах з пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» за умов відсутності перешкоди та при наявності перешкоди у вигляді шару одягу. Виявлено, що в будь-якому випадку при пострілах з усіх досліджуваних дистанцій утворюється рановий канал глибиною щонайменше 1 см незалежно від покриву блоків. Водночас обидва пістолети також не викликають утворення ранових каналів глибиною більше 5 см при пострілах з дистанції 50 см. Вперше виявлено, що серед досліджуваних матеріалів найкращими захисними властивостями володіє шкірозамінник (стосується обох досліджуваних пістолетів) але в цілому наявність шару одягу збільшує тяжкість вогнепального пошкодження. Враховуючи більші значення показників площі пошкодження, «АЕ 790G1» порівняно з «Форт 12Р» спричинює також більші за розмірами тимчасові порожнини, які водночас зменшувалися при застосуванні будь-якого виду покриву блоку (при пострілах з обох досліджуваних пістолетів).

Вперше встановлено межі макроскопічного відкладання додаткових чинників пострілу – не більше 50 см для обох досліджуваних пістолетів а також

дії порохових газів (у вигляді розривів одягу), яка мала більші прояви при пострілах з «АЕ 790G1». Вперше виявлено, що при збільшенні відстані пострілу відбувається зменшення відсотку відносної концентрації свинцю та збільшення відсотку заліза та цинку.

Вперше, враховуючи результати статистичної обробки усіх отриманих даних було виявлено чисельні взаємозв'язки різної сили і направленості між особливостями пошкодження небіологічного імітатора тіла людини окремо, та у складі комплексу «одягу + небіологічний імітатор тіла людини», особливостей відкладання залишкових компонентів пострілу, особливостей дії додаткових чинників пострілу при пострілах з пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» з дистанцій впритул, 25 та 50 см.

За допомогою методу покрокового дискримінантного аналізу вперше для пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» розроблено математичні моделі для ідентифікації дистанції пострілу (впритул, 25 та 50 см) та досліджуваних пістолетів. Найбільш частими дискримінантними змінними були параметри тимчасової порожнини пострілу та наявність чи відсутність компонентів пороху.

За матеріалами дисертації опубліковано 12 наукових праць. 10 статей опубліковано в наукових фахових журналах, серед яких 2 відносяться до міжнародних наукометричних баз, у тому числі 1 до бази Web of Science і 1 стаття опублікована в науковому журналі, що входить до наукометричної бази Scopus.; 2 публікації у вигляді тез в матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій.

В опублікованих працях дисертантом повністю викладені отримані результати та висвітлені основні положення дисертації.

Публікації за темою дисертації з особистим внеском здобувача:

- наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Куслій, Ю., Гель, А., & Ванчуляк, О. (2023). Possibilities of "FORT 12R" and "AE 790G1" pistols identification using step-by-step discriminant analysis.

Перспективи та інновації науки, 12(30), 839-849. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

2. Куслій, Ю., Гунас, І., Фомін, О., & Лазаренко, Ю. (2023). Correlations of the indicators of the distance of the shot and the type of clothing with the features of damage and gunshot residue when using the FORT 12R and AE 790G1 pistols. *Перспективи та інновації науки*, 11(29), 638-647. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

3. Куслій, Ю., Мішалов, В., Школьніков, В., Шевчук, Ю., & Костенко, Є. (2023). Deposition of gunshot residue when firing «FORT 12R» and «AE 790G1» pistols. *Судово-медична експертиза*, (1), 56-63. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

4. Куслій, Ю., Федорченко, О., & Прокопенко, С. (2023). Characteristics of defects in denim fabric formed as a result of shots from "FORT 12R" and "AE 790G1" pistols in combination with a human body simulator. *Перспективи та інновації науки*, 13(31), 631-639. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

5. Куслій, Ю., Федорченко, О., & Прокопенко, С. (2023). Defects in cotton fabric when shot from «FORT12R» and «AE 790G1» pistols: an experimental study using a human body simulator. *Перспективи та інновації науки*, 14(32), 868-878. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

6. Куслій, Ю., Шевчук, Ю., Фомін, О., Адамчук, О., & Конопельнюк, О. (2022). Peculiarities of soot deposition, tearing of clothing and human body simulator during shootings from «FORT 12R» and «AE 790G1» pistols. *Судово-медична експертиза*, (2), 36-42. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту**

належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).

7. Kusliy, Y. Y., Fedorchenko, O. V., & Hel, A. P. (2023). Features of damage to the leather substitute when fired from the “FORT 12R” and “AE 790G1” pistols from different distances. *Reports of Vinnytsia National Medical University*, 27(3), 366-371. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

8. Kusliy, Y. Y., Gunas, V. I., Yaremyna, I. V., Vakhovskyi, V. V., & Perebetiuk, L. S. (2023). Length of wound channels using “FORT 12R” and “AE 790G1” under the conditions of use of various textile materials. *World of Medicine and Biology*, 1(83), 209-213. **(Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Web of Science. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів)**

9. Kusliy, Y. Y., Mishalov, V. D., Gunas, I. V., Shkolnikov, V. S., & Hel, A. P. (2022). Comparative characteristics of damage to clothing and external damage to a imitator of the human body using pistols “Fort 12R” and “AE 790G1”. *Reports of Vinnytsia National Medical University*, 26(3), 385-391. **(Фахове видання України, категорія Б. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

10. Kusliy, Y. Y., Shkolnikov, V. S., Shevchuk, Y. G., Fomin, O. O., & Zverkhovska, V. F. (2023). Comparison of temporal cavity indicators when firing “FORT 12R” and “AE 790G1” into a non-biological body simulator. *Reports of Morphology*, 29(2), 57-65. **(Фахове видання України. Видання включено до міжнародної наукометричної бази Scopus. Дисертанту належить проведення криміналістичних вимірювань, статистична обробка отриманих результатів, описання результатів).**

- наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1 Kusliy Y. Y. (2024). Limits of the percentage range of damage parameters to clothing and non-biological simulators of the human body when using Fort 12R and AE 790G1 pistols. In *I International scientific and practical conference "Current methods of improving outdated technologies and methods" (January 08-10, 2024) Bilbao, Spain. 2024. 472 p. (pp. 214-216).*

2 Kusliy Y. Y. (2024). Limits of the percentage range of the relative concentration of the gunshot residue components when using Fort 12R and AE 790G1 pistols: an experimental ballistic study. In *International scientific and practical conference "Advanced technologies for the implementation of new ideas" (January 9-12, 2024) International Science Group, Brussels, Belgium. 2024. 349 p. (pp. 89-93).*

Теоретичне та практичне значення результатів дослідження

Унікальність даної дисертації полягає в тому, що отримані результати створюють умови для формування критеріїв криміналістичного та судово-медичного дослідження, що стосуватиметься визначення особливостей ушкоджень, виду боєприпасів та дистанції з якої проводився постріл з пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1». Встановлені під час проведення досліджень дані створюють наукове та доказове підґрунтя в рамках проведення судово-медичної експертизи, об'єктами дослідження якої будуть вогнепальні ушкодження та пошкодження спричинені зазначеними видами зброї. Водночас отримані результати можна буде використовувати під час проведення досліджень у науково-дослідних експертно-криміналістичних центрах МВС України, відділеннях судово-медичної криміналістики та відділах судово-медичної експертизи трупів. Слід зазначити, що інноваційне дослідження з використання у якості мішені комплексу «одяг + небіологічних імітатор тіла людини» створить передумови щодо доповнення та поглиблення існуючої бази балістики та дасть можливість змінити підходи до існуючих моделей балістичного експерименту.

Результати проведених досліджень використовуються в лекційних курсах та практичних заняттях на кафедрах: морфології, клінічної патології та судової медицини Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л.

Шупика, судової медицини, медичного та фармацевтичного права Івано-Франківського національного медичного університету; також результати проведених досліджень впроваджені у практичну діяльність відділення судово-медичної криміналістики Житомирського обласного бюро судово-медичної експертизи, відділення судово-медичної криміналістики Івано-Франківського обласного бюро судово-медичної експертизи, відділу судово-медичної експертизи трупів Львівського району та відділення судово-медичної криміналістики Львівського обласного бюро судово-медичної експертизи, відділення судово-медичної криміналістики Київського обласного бюро судово-медичної експертизи, відділення судово-медичної криміналістики Київського міського клінічного бюро судово-медичної експертизи, відділення судово-медичної криміналістики відділу експертизи речових доказів Вінницького обласного бюро судово-медичної експертизи, відділу криміналістичних видів досліджень Вінницького НДЕКЦ МВС, відділення судово-медичної криміналістики Чернівецького обласного бюро судово-медичної експертизи.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертація Куслія Юрія Юрійовича викладена українською мовою, побудована за класичною схемою і оформлена згідно існуючих вимог.

Дисертаційна робота викладена на 221 сторінках (116 сторінок залікового машинописного тексту) і складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів, вступу, огляду літератури, загальної методики й основних методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу й узагальнення результатів дослідження, висновків, списку використаних джерел, з яких 23 викладені кирилицею і 186 – латиницею, а також трьох додатків. Дисертація ілюстрована 24 рисунками та 50 таблицями.

В анотаціях українською та англійською мовами представлена вирішена науково-практична задача, стисло викладені основні положення дисертаційної роботи, зазначені її наукова новизна, практичне значення та вказані ключові слова.

У **вступі** дисертації висвітлена актуальність теми, вказаний зв'язок роботи

з науковою темою кафедри, сформульовані мета та завдання дослідження, означені об'єкт, предмет та методи дослідження, визначені наукова новизна та практичне значення отриманих результатів і їх впровадження в практику, вказаний особистий внесок здобувача, надані відомості щодо апробації результатів дисертації на наукових форумах та публікацій дисертанта. Вступ викладено на 8 сторінках.

У **першому розділі** дисертації, викладеному на 21 сторінці, наведені результати проведеного здобувачем аналізу даних сучасної наукової літератури за напрямком дисертаційного дослідження. У трьох підрозділах огляду літератури наведені сучасні дані щодо моделювання балістичних експериментальних досліджень, захисні властивостей одягу та інших видів перешкод. Окремо висвітлено теоретичні і практичні аспекти ранової балістики: поведіння снаряду в людському тілі та його імітаторах. Приділено увагу сучасним аспектам проведення судово-медичної експертизи вогнепальної травми в Україні та за її межами.

Даний розділ закінчується стислим висновком автора щодо необхідності проведення нових контрольованих експериментальних досліджень з використанням у якості слідосприймаючого об'єкту комплексу, що складається з імітатора тіла людини та одягу. Результати досліджень, які представлені в даному розділі дисертації, відображені в тезі міжнародної науково-практичної конференції.

У **другому розділі** дисертації автором ґрунтовно викладено загальну методика та основні методи дослідження. Розділ викладений на 9 сторінках та складається з двох підрозділів. У першому підрозділі описані загальна методика та об'єкти дослідження, вказані групи дослідження, надано опис досліджуваних тканин та пістолетів з яких будуть здійснювати постріли. Зазначено, що комітетом з питань біомедичної етики Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова (протокол № 11 від 03.12.2020 та протокол № 1 від 03.01.2024) встановлено, що проведені дослідження не суперечать основним біоетичним нормам Гельсінської декларації, Конвенції Ради Європи про права людини та

біомедицину (1977), відповідним положенням ВООЗ та законам України. У другому підрозділі детально описані застосовані методики вивчення тимчасової порожнини, залишкових компонентів пострілу та статистичного аналізу результатів дослідження. Розділ ілюстрований шістьма рисунками.

Наступні три розділи власних досліджень відображають основні результати дисертаційної роботи.

Третій розділ дисертації складається з трьох підрозділів, викладений на 38 сторінках. У даному розділі дисертант наводить особливості та взаємозв'язки показників при вогнепальних пошкодженнях заподіяних пістолетами «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» при пострілах з різних дистанцій в небіологічний імітатор людського тіла та комплексу «одяг + небіологічний імітатор людського тіла». Обробка отриманих даних дозволила встановити особливості відкладання кіптяви, відкладання залишкових компонентів пострілу, площі дефекту та кількості розривів одягу, глибини ранових каналів та параметрів тимчасової порожнини відповідно до методик The total crack length method, The Fackler's wound profile method та The polygon-procedure method на різних глибинах його зрізу в небіологічному імітаторі тіла людини як окремо так і у складі комплексу «одяг + небіологічний імітатор людського тіла», при пострілах з пістолетів нелетальної дії «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» на дистанціях впритул, 25 та 50 см. Також, дисертантом встановлені численні взаємозв'язків різного характеру між параметрами відкладання залишкових компонентів пострілу, особливостями пошкодження різних видів одягу, а саме бавовняної тканини, джинсової тканини та шкірозамінника і небіологічного імітатора тіла людини як частини комплексу «одяг + небіологічний імітатор тіла людини», при пострілах з пістолетів нелетальної дії «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» на відстанях пострілів впритул, 25 см та 50 см.

Результати досліджень, які представлені у даному розділі дисертації, відображені нами в шістьох статтях у фахових наукових журналах України (одна з яких відноситься до міжнародної наукометричної бази Web of Science та ще одна

відноситься до міжнародної наукометричної бази Scopus) та в двох тезах міжнародних науково-практичних конференцій.

Четвертий розділ дисертації присвячений розробленим автором дискримінантним моделям можливості ідентифікації пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» та відстаней пострілу в залежності від особливостей утворення пошкоджень небіологічних імітаторів тіла людини та різних видів одягу. Розділ представлений на 6-ти сторінках, містить 4 таблиці.

Результати досліджень, які представлені у даному розділі дисертації, відображені нами у публікації в фаховому науковому журналі.

У **п'ятому розділі** дисертації, який викладений на 19 сторінках і складається з двох підрозділів, наведені особливості пошкоджень тканин одягу при пострілах з пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1». Встановлені особливості відкладання додаткових факторів пострілу у вигляді кіптяви та порошинок, площі дефекту та кількості і напряму розривів тканини, що виникають при пострілах з пістолетів «Форт 12Р» та «АЕ 790G1» на дистанціях впритул, 25 та 50 см. Розділ ілюстрований 18 рисунками.

Аналіз й узагальнення результатів досліджень. Автором проведено ретельне узагальнення та аналіз отриманих результатів дослідження, аналітичне порівняння отриманих результатів з даними інших науковців, які працювали в подібному напрямку з посиланнями на відповідні джерела наукової літератури. Розділ викладений на 11 сторінках. Так, підсумовуючи, автором наголошено, що проведене дослідження створює можливість в разі покращити і розширити якість експертного дослідження випадків вогнепальної травми із застосуванням нелетальної зброї, шляхом встановлення не тільки особливостей пошкоджень одягу та небіологічних імітаторів тіла людини, що частково відображають конструктивні особливості досліджуваних пістолетів, але і особливості відкладання залишкових компонентів пострілу на слідосприймаючих поверхнях.

Підводячи підсумки необхідно зазначити, що 5 окремих **висновків** дисертації в повній мірі відображають основні результати роботи дисертанта, відповідають отриманим результатам, меті та завданням дослідження.

У списку використаних джерел наукової літератури наведено 209 найменувань, з яких 186 джерел викладені латиницею та 23 – кирилицею.

В **Додатках** дисертації наведені наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації та наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації; акти впроваджень результатів дисертаційної роботи в навчальний процес та лекційні матеріали, практичну діяльність (загалом 11 актів впроваджень) та 46 таблиць цифрового матеріалу результатів досліджень.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Отримані результати дисертаційного дослідження рекомендуються до використання в практичній роботі, насамперед, лікарів судово-медичних експертів та судових експертів науково-дослідних експертно-криміналістичних центрів МВС України. Також отримані результати можна використовувати до подальшого впровадження в навчальний процес, лекційні курси та практичну роботу кафедр судової медицини закладів вищої освіти України.

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

Ознак порушення академічної доброчесності дисертантом Куслієм Юрієм Юрійовичем не виявлено. За результатами перевірки тексту дисертації програмою «StrikePlagiarism.com» не виявлено ознак плагіату, самоплагіату, фабрикування та фальсифікації даних. Рівень оригінальності тексту дисертації склав 90,73 %. Виявлені окремі співпадіння з висловами у власних публікаціях, термінами, посиланнями на літературу та загальноновживаними фразами.

Результати обговорення презентації на засіданні кафедри (структурного підрозділу)

Під час обговорення презентації на засіданні кафедри встановлено, що дисертант у повному обсязі володіє матеріалами дисертаційного дослідження,

надає ґрунтовні відповіді на поставлені запитання, пов'язані із дисертаційною роботою, чітко дотримується встановлених вимог до тривалості доповіді. Інформація, представлена у доповіді та презентації, відповідає матеріалам дисертаційного дослідження.

Відповідність дисертації встановленим вимогам

За актуальністю, обсягом та змістом проведених досліджень, достовірністю та науковою новизною отриманих результатів, обґрунтованістю основних положень, висновків і рекомендацій, теоретичним і практичним значенням, висвітленню результатів роботи у періодичних наукових виданнях, структурою та оформленням представлена дисертація Куслія Юрія Юрійовича на тему: «Порівняльна характеристика вогнепальних пошкоджень небіологічного імітатору людського тіла та різних видів одягу заподіяних «ФОРТ 12Р» та «АЕ 790G1» відповідає усім вимогам згідно наказу МОН України №40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

На момент проведення фахового семінару для апробації дисертації усі неточності усунені, зауваження враховані. Претензій до дисертанта та його роботи немає. Дисертаційна робота в повній мірі відповідає спеціальності 222 «Медицина».

ВИСНОВОК

Дисертація Куслія Юрія Юрійовича на тему: «Порівняльна характеристика вогнепальних пошкоджень небіологічного імітатору людського тіла та різних видів одягу заподіяних «ФОРТ 12Р» та «АЕ 790G1», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», є завершеною кваліфікаційною науковою працею, в якій наведені нові науково обґрунтовані результати проведених

особисто здобувачем досліджень щодо вирішення актуальної і важливої для медицини та криміналістики науково-практичної задачі, яка полягала у встановленні відмінностей макроскопічних, мікроскопічних та лабораторно-інструментальних показників пошкоджень одягу та небіологічних імітаторів тіла людини між різними групами відповідно до пістолетів («ФОРТ 12Р» та «АЕ 790G1»), дистанції (впритул, 25 та 50 см) пострілу та наявністю і виду одягу (голі блоки, блоки вкриті бавовняною тканиною, джинсовою тканиною чи шкірозамінником) з послідуючою розробкою дискримінантних моделей можливості ідентифікації пістолетів «ФОРТ 12Р» та «АЕ 790G1» та відстаней пострілів впритул, із дистанції 25 см або з дистанції 50 см в залежності від особливостей утворення пошкоджень небіологічних імітаторів тіла людини та різних видів одягу.

Одержані під час виконання дисертаційної роботи результати мають вагомe значення для сучасної медицини і криміналістики та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень. За актуальністю, обсягом та змістом проведених досліджень, достовірністю та науковою новизною отриманих результатів, обґрунтованістю основних положень, висновків і рекомендацій, теоретичним і практичним значенням, висвітленню результатів роботи у періодичних наукових виданнях, дисертація повною мірою відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 21 березня 2022 р. №341 та від 19 травня 2023 р. №502 і оформлена відповідно до наказу МОН України №40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та рекомендується до проведення публічного захисту з метою присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина».

Висновок підготовлено за результатами фахового семінару, який відбувся

9 лютого 2024 року на кафедрі судової медицини та права, за участі фахівців кафедри судової медицини та права Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, Вінницького обласного бюро судово-медичної експертизи.

Головуючий на засіданні кафедри

судової медицини та права

д.мед.н.,

професор ЗВО кафедри

анатомії людини

ВНМУ ім. М.І. Пирогова

професор Людмила ФОМІНА

09.02.2024 р.

